

Státní závěrečná zkouška

Judaistika: Dějiny a kultura Židů – Magisterské navazující studium JEDNOOBOROVÉ

(platné pro začátek studia v akademickém roce 2013/2014)

První část:

1. Náboženství versus sekulární poznání v židovském myšlení (bohoslužby, šabat, svátky, rituály, kašrut)

Literatura:

P. Damohorská, B. Nosek, Židovské tradice a zvyky. Praha: Karolinum, 2010.

J. Meir Lau, Praktický judaismus. Praha: P3K, 2012.

2. Ultraortodoxní židovství a jeho kritika (proměny obcí, náboženské a sekulární proudy v židovském myšlení, reformní judaismus, konzervativní judaismus, ultraortodoxie a její kritici)

Literatura:

J. Katz, Tradition and Crisis Jewish Society at the End of the Middle Ages. New York: Syracuse University Press, 2000.

D. Rudermann, Early Modern Jewry. Princeton: Princeton University Press, 2010.

M. A. Meyer, Response to Modernity: A History of the Reform Movement in Judaism.

Detroit: Wayne State University Press, 1995 (2nd ed.).

3. Maimonides: kulturní ikona středověkého a moderního židovství (středověká židovská filozofie, Maimonides: kulturní ikona středověkého židovství a pozdější ohlasy jeho díla)

Literatura:

C. Sirat, A History of Medieval Jewish Philosophy. Cambridge: Cambridge University Press, 1985.

G. Scholem, Major Trends in Jewish Mysticism. New York: Schocken Books, 1946.

M. Idel, Kabala: Nové pohledy. Praha: Vyšehrad, 2004.

4. Rabíni: náboženská elita mainstreamového židovství (Mišna, midrašim, talmud, středověcí komentátoři, Mišne Tora, Šulchan Aruch, halachická literatura respons)

Literatura:

G. Stemmerger, Talmud a Midraš. Praha: Vyšehrad, 1999.

P. Sládek, Malá encyklopedie rabínského judaismu. Praha: Libri, 2008.

T. Visi, M. Krappmann, a A. Drexlerová, Vybrané hebrejské a jidiš prameny k dějinám Židů na Moravě. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

5. Vznik moderní židovské inteligence (Haskala a maskilim, zastánci integrace, tradicionalisté, nacionalisté, východní vs. západní Evropa)

Literatura:

G. Shimoni, The Zionist Ideology. Hanover: Brandeis University Press, 1995, chapter 1 „Social Origins of Jewish Nationalism“.

L. Hecht (ed.), Jewish Enlightenment in the Czech Lands, guest-edited issue of *Jewish Culture and History* 13, 2-3 (2012).

J. Katz, Out of the Ghetto. Cambridge: Harvard University Press, 1973.

6. Před-moderní judeofobie versus moderní antisemitismus: podobnosti a rozdíly (před-moderní judeofobie versus moderní antisemitismus, šoa)

Literatura:

A. Drexlerová, Jákob a Ezau na cestě k smíření? Dějiny židovsko-křesťanských vztahů. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.

H. Arendt, Původ totalitarismu I, Oikúmené: 1996 (povinně 1. díl)

D. Goldhagen, Hitlerovi ochotní katani. Lidové noviny: 1997.

D. Lipstadt, Popírání holocaustu: Sílicí útok na pravdu a paměť. Paseka: 2006.

7. **Dějiny sionistického hnutí** (straší a moderní formy židovské politiky, základní proudy v sionismu, autonomismus, BUND, ortodoxie a politika)

Literatura:

Š. Avineri, Zrození moderního sionismu. Praha: 2001.

E. Mendelsohn, On Modern Jewish Politics. New York: Oxford University Press, 1993.

G. Shimoni, The Zionist Ideology. Brandeis University Press: 1997.

8. **Různé aspekty arabsko-izraelských konfliktů** (příčiny, britský mandát Palestina, arabsko-izraelské války, mírový proces)

Literatura:

M. Čejka, Izrael a Palestina - minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu, 2. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2007.

H. Sachar, Dějiny Státu Izrael. Praha: Regia, 1999.

I. Rabinovich a J. Reinharz (ed.), Israel in the Middle East: Documents and Readings, pre-1948 to present. Brandeis University Press: 2008.

9. **Židovská literatura v diaspoře do 19. století**

Literatura:

O. Sixtová (ed.), Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě. Academia: 2012.

C. Shmeruk, Dějiny literatury jidiš. Olomouc: Votobia, 1996.

T. Pěkný, Historie Židů v Čechách a na Moravě. Praha: Sefer, 2001, kapitoly 7 a 8.

10. **Židovská literatura v diaspoře v 19. a 20. století**

Literatura:

O. Donath, Židé a židovství v české literatuře 19. století. Brno: 1923.

O. Donath, Židé a židovství v české literatuře 19. a 20. století, díl II. (Od Jaroslava Vrchlického do doby přítomné). Brno: 1930.

A. Mikulášek (ed.), Literatura s hvězdou Davidovou I a II. Olomouc: Votobia, 1998 a 2002.

11. **Židovské jazyky a znovuzrození hebrejštiny** (jidiš, ladino – judezmo, judeo-arabština, sociolingvistické rysy židovských jazyků, židovský nacionalismus a jidišismus, YIVO, hebrejštiny – periodizace vývoje a charakteristika)

Literatura:

M. Krappmann, Úvod do jazyka jidiš a jeho historie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

Ch. Rabin, A Short History of the Hebrew Language. Jerusalem: Jewish Agency and Alpha Press, 1973.

D. Katz, Words on Fire. The unfinished Story of Yiddish. New York: 2007.

12. **Moderní hebrejská literatura** (periodizace, vývojové tendence, autoři)

Literatura:

G. Shaked, Modern Hebrew fiction, Bloomington: Indiana University Press, 2000.

R. Alter (ed.), Modern Hebrew Literature. Springfield: Berman House Publisher, 1962.

Y. Schwartz, The Zionist Paradox: Hebrew Literature & Israeli Identity. Brandeis University Press: 2014.

Doporučená literatura:

1. R. Alter (ed.), *Modern Hebrew Literature*. Springfield: Berman House Publisher, 1962.
2. H. Arendt, *Původ totalitarismu I-III*, Oikúmené: 1996.
3. Š. Avineri, *Zrození moderního sionismu*. Praha: 2001.
4. H. H. Ben-Sasson (ed.), *A History of the Jewish People*. Cambridge: Harvard University Press, 1976.
5. M. Čejka, *Izrael a Palestina - minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, 2. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2007.
6. K. Čapková, *Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách: 1918-1938*. Praha-Litomyšl: Paseka, 2005.
7. P. Damohorská, B. Nosek, *Židovské tradice a zvyky*. Praha: Karolinum, 2010.
8. O. Donath, *Židé a židovství v české literatuře 19. století*. Brno: 1923.
9. O. Donath, *Židé a židovství v české literatuře 19. a 20. století, díl II. (Od Jaroslava Vrchlického do doby přítomné)*. Brno: 1930.
10. A. Drexlerová, *Jákob a Ezau na cestě k smíření? Dějiny židovsko-křesťanských vztahů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.
11. R. Gilbert, *Pachatelé, oběti, diváci. Židovská katastrofa 1933-1945*. Praha: Argo, 2002.
12. A. Heitlingerová, *Ve stínu holocaustu a komunismu. Čeští a slovenští Židé po roce 1945*. Praha: G plus G, 2007.
13. Z. Gitelman, *A Century of Ambivalence. The Jews of Russia and the Soviet Union, 1881 to the Present*. Bloomington: Indiana University Press, 2001.
14. D. Goldhagen, *Hitlerovi ochotní katani*. Lidové noviny: 1997.
15. M. Goodman (ed.), *The Oxford Handbook of Jewish Studies*, Oxford, Oxford UP, 2005.
16. L. Hecht (ed.), *Jewish Enlightenment in the Czech Lands*, guest-edited issue of *Jewish Culture and History* 13, 2-3 (2012).
17. M. Idel, *Kabala: Nové pohledy*. Praha: Vyšehrad, 2004.
18. D. Katz, *Words on Fire. The unfinished Story of Yiddish*. New York: 2007.
19. J. Katz, *Tradition and Crisis Jewish Society at the End of the Middle Ages*. New York: Syracuse University Press, 2000.
20. J. Katz, *Out of the Ghetto*. Cambridge: Harvard University Press, 1973.
21. H. J. Kieval, *Formování českého židovstva: Národnostní konflikt a židovská společnost v Čechách 1870– 1918*. Praha: Paseka, 2011.
22. M. Krappmann, *Úvod do jazyka jidiš a jeho historie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.
23. G. I. Langmuir, *Toward a Definition of Antisemitism*. Berkeley: University of Kalifornia Press, 1990.
24. J. M. Lau, *Praktický judaismus*. Praha: P3K, 2012.
25. D. Lipstadt, *Popírání holocaustu: Sílicí útok na pravdu a paměť*. Paseka: 2006.

26. E. Mendelsohn, *The Jews of East Central Europe Between the Two World Wars*. Bloomington: Indiana University Press, 1987.
27. E. Mendelsohn, *On Modern Jewish Politics*. New York: Oxford University Press, 1993.
28. P. Mendes-Flohr a Jehuda Reinharz, *The Jew in the Modern World: A Documentary History*. New York: Oxford University Press, 1995.
29. M. A. Meyer, *Response to Modernity: A History of the Reform Movement in Judaism*. Detroit: Wayne State University Press, 1995 (2nd ed.).
30. A. Mikulášek (ed.), *Literatura s hvězdou Davidovou I a II*. Olomouc: Votobia, 1998 a 2002.
31. M. Miller, *Rabbis and Revolution: The Jews of Moravia in the Age of Emancipation*. Stanford: Stanford University Press, 2010.
32. J. Newman a G. Sivan, *Judaismus od A do Z*. Praha: Sefer, 2004.
33. T. Pěkný, *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer, 2001.
34. Ch. Rabin, *A Short History of the Hebrew Language*. Jerusalem: Jewish Agency and Alpha Press, 1973.
35. I. Rabinovich a J. Reinharz (ed.), *Israel in the Middle East: Documents and Readings, pre-1948 to present*. Brandeis University Press: 2008.
36. D. Rudermann, *Early Modern Jewry*. Princeton: Princeton University Press, 2010.
37. H. Sachar, *Dějiny Státu Izrael*. Praha: Regia, 1999.
38. G. Shaked, *Modern Hebrew fiction*. Bloomington: Indiana University Press, 2000.
39. G. Shimoni, *The Zionist Ideology*. Hanover: Brandeis University Press, 1995.
40. C. Shmeruk, *Dějiny literatury jidiš*. Olomouc: Votobia, 1996.
41. M. Silber, „The Emergence of Ultraorthodoxy: The Invention of a Tradition“ in *The Use of Tradition: Jewish Continuity in the Modern Era* ed. by Jack Wertheimer (New York and Jerusalem: The Jewish Theological Seminary of America, 1992), str.. 23-84.
42. N. A. Silberman a I. Finkelstein, *Objevování Bible: Svatá Písma Izraele ve světle současné archeologie*. Praha: Vyšehrad, 2007.
43. C. Sirat, *A History of Medieval Jewish Philosophy*. Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
44. O. Sixtová (ed.), *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě*. Academia: 2012.
45. G. Scholem, *Major Trends in Jewish Mysticism*. New York: Schocken Books, 1946.
46. Y. Schwartz, *The Zionist Paradox: Hebrew Literature & Israeli Identity*. Brandeis University Press: 2014.
47. P. Sládek, *Malá encyklopedie rabínského judaismu*. Praha: Libri, 2008.
48. G. Stemmerger, *Talmud a Midraš*. Praha: Vyšehrad, 1999.
49. J. Šedinová, *Hebrew Literature as a Source of Information on the Czech History of the First Half of the 17th Century: The Relation of the Events in Contemporary Hebrew Poetry*, in *Judaica Bohemiae*, 1 (1984), s. 3-30.
50. T. Visi, M. Krappmann, a A. Drexlerová, *Vybrané hebrejské a jidiš prameny k dějinám Židů na Moravě*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

<http://www.jewish-languages.org/>

Druhá část:

Diskuse nad samostatně zvoleným tématem z kteréhokoli modulu: Student/ka 14 dní před SZZk předloží examinátorům dva okruhy/témata dle vlastního výběru doprovozené reprezentativním seznamem studijní literatury (nikoli však téma shodné s problémem řešeným v diplomové práci), examinátor vybere jedno z nich k podrobnější diskusi.